

Denk vroeger aan later

Overlaten van uw onderneming

Beweegt
met je mee.

Actieve ondernemer worstelt met de overdracht van zijn bedrijf

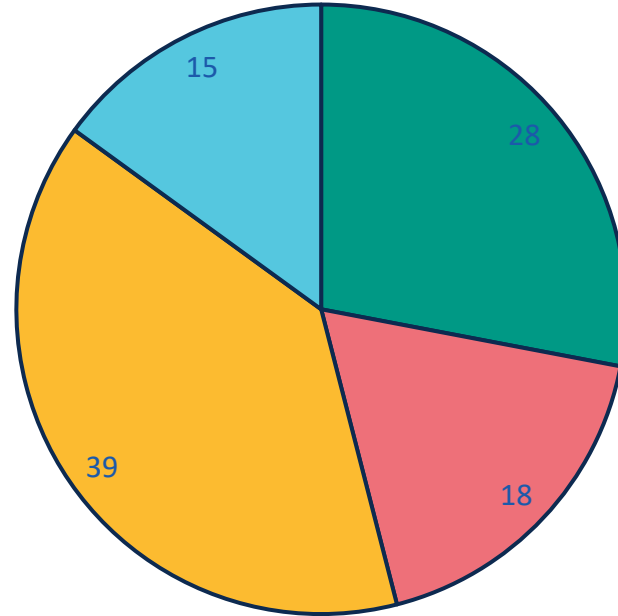
60% van de eigenaars weet nog niet wie zijn opvolger zal zijn

Meeste ondernemers weten niet hoe het overdrachtsproces in elkaar zit

Gebrek aan kennis, ervaring en business-as-usual zorgen voor uitstel van de overdracht

Overdragen loopt moeizamer dan controle lossen

overdracht van de onderneming

■ klaar met voorbereiding

■ nog niet begonnen met voorbereiding

■ start op korte termijn met voorbereiding

■ beseft het belang maar geen idee hoe te starten

Studie VLAIO 2023

Disclaimer

Ondanks de zorg die de auteur heeft besteed aan de juistheid en het actuele karakter van de inhoud van deze presentatie, garandeert hij niet dat deze informatie adequaat, juist en volledig is in de concrete gevallen waarin de lezer zich bevindt. De auteur kan niet verantwoordelijk en/of aansprakelijk gesteld worden voor enig gevolg dat het gebruik van de informatie die in deze presentatie voorkomt veroorzaakt. De lezer dient steeds gebruikt te maken van zijn eigen professionele raadgever(s) om een advies te bekomen aangepast aan de eigen omstandigheden. Het advies wordt naar best vermogen verstrekt. KBC Bank NV geeft echter geen garantie wat betreft de actualiteit, accuraatheid, correctheid, volledigheid en geschiktheid voor een bepaald doel van deze presentatie o.a. ten gevolge van een wetswijziging of een wijziging van een administratieve beslissing na datum van onderhavig advies, evoluties in rechtspraak en/of rechtsleer, de laattijdige, onjuiste of onvolledige mededeling door u aan KBC Bank NV van gegevens of documenten die de inhoud van het advies zouden veranderen. Bovendien moeten we rekening houden met de nieuwe antimisbruikbepaling, die op 6 april 2012 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd. Voor registratie- en successierechten is de nieuwe bepaling van toepassing op rechtshandelingen (of het geheel van rechtshandelingen die eenzelfde verrichting tot stand brengt) die voltrokken worden vanaf 1 juni 2012. Voor inkomstenbelastingen is de nieuwe antimisbruikbepaling van toepassing vanaf aanslagjaar 2013, alsmede op alle rechtshandelingen (of een geheel van rechtshandelingen) die gesteld zijn tijdens een belastbaar tijdperk dat eindigt op of na 6 april 2012 en verbonden is aan het aanslagjaar 2012. Hierbij werd bepaald dat de fiscus elke wijziging in de afsluitdatum van de jaarrekening vanaf 28 november 2011 naast zich neer kan leggen. De regeling houdt in dat, indien de fiscale administratie oordeelt dat er bij een bepaalde rechtshandeling (of een geheel van rechtshandelingen) sprake is van 'fiscaal misbruik', de belastingplichtige zal moeten aantonen dat zijn keuze voor deze rechtshandeling door andere motieven verantwoord is dan het ontwijken van belastingen. Indien hij hierin niet slaagt, zal de fiscus belasting heffen zonder rekening te houden met de betrokken verrichting. We raden aan te bespreken met uw extern raadgever of de besproken adviezen de toets van de antimisbruikbepaling kunnen doorstaan en of het aangewezen is een ruling aan te vragen. De informatie dient integraal als richtinggevend beschouwd te worden en is niet verbindend. U blijft zelf volledig aansprakelijk voor de gevolgen van het gebruik dat u van dit advies maakt. De aansprakelijkheid van KBC Bank NV voor enigerlei schade die het gevolg is van het gebruik van dit advies, kan enkel in geval van bedrog en, voor consumenten, in geval van zware fout harerzijds worden ingeroepen. Behoudens de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van KBC Bank NV is elke overdracht, verkoop, verspreiding of reproductie, ongeacht de vorm of de middelen, van deze informatie verboden.

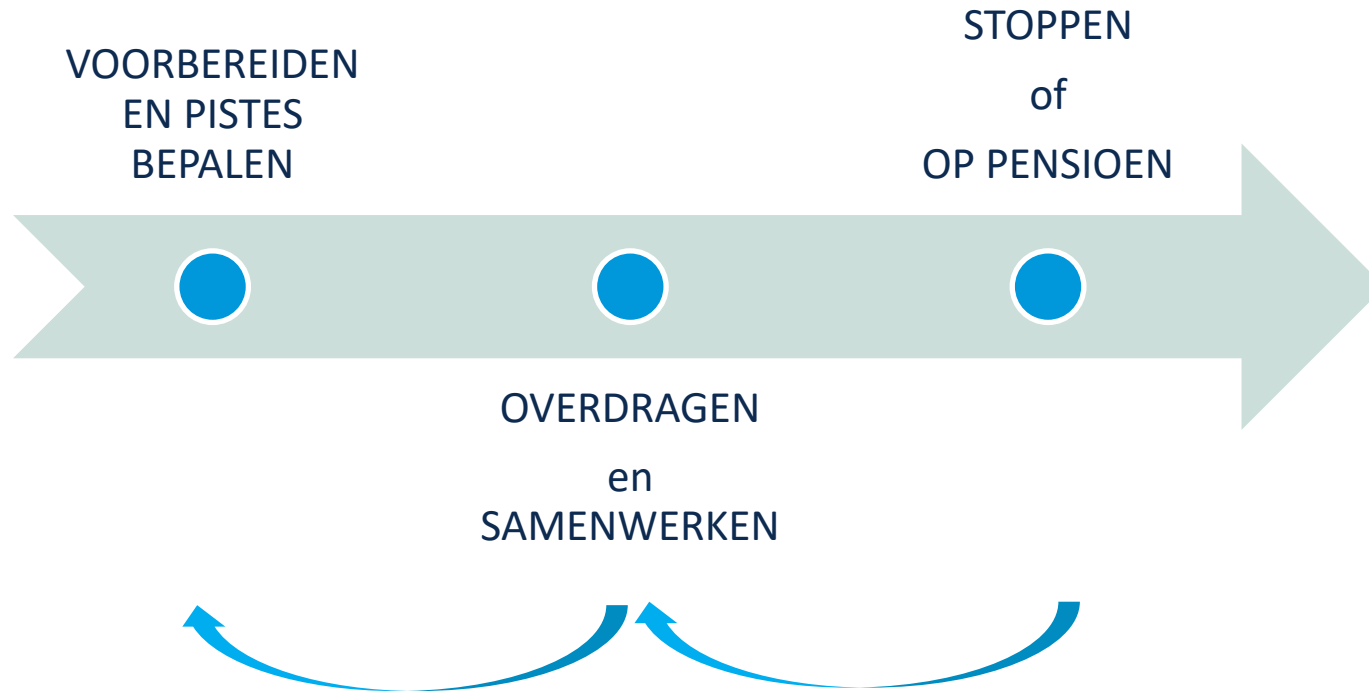
Waarover gaan we het hebben?

1. Begin tijdig!
2. Overnamerijp maken van uw zaak
3. Wie zijn uw potentiële overnemers?
4. Overdracht éénmanszaak
5. Overdracht van(uit) vennootschap
 - Overdracht handelsfonds
 - Overdracht aandelen (incl. financiering)
6. Waardering aandelen
7. Schenkbelasting
8. Erfbelasting
9. Vereffenen van de vennootschap
10. Een voorbeeld ... Uit het leven gegrepen

1

Begin tijdig!

Begin tijdig na te denken – wanneer?

2

Overnamerijp maken van uw zaak

Overnamerijp maken van uw zaak

3

Wie zijn uw potentiële overnemers?

Potentiële overnemers – 3 categorieën

Familiale
overdracht

Via verkoop

Via schenking

Overdracht aan
management

Overdracht aan
personeel

3en

Overdracht aan
derden

4

Overdracht éénmanszaak

Eénmanszaak <-> Vennootschap

Eenmanszaak

Het geheel van

- beroepsactiva
- beroepsschulden

van een natuurlijke
persoon

Vennootschap

Eigenaar van

- activa
- passiva

bestuurd en gecontroleerd
door een natuurlijk
persoon (of een andere
rechtspersoon)

Overdracht éénmanszaak

Eenmanszaak

Overdracht van

Beroepsactiva

- gebouw
- inrichting
- machines
- rollend materieel
- voorraad

Geen overdracht van

- liquide middelen
- te innen vorderingen
- zaken die men wenst te behouden.

.... en goodwill

- naam, clientele
- bedrijfseconomische waardering?
- fiscale belasting

.... en kredieten ?

enkel in specifieke gevallen
: vb leasing

Overdracht éénmanszaak - goodwill

Goodwill

Bedrijfseconomische waarde:

- op max 5 tot 7 jaar
- met vrije cash flow
- overname (excl onroerend)
- terug verdienen

- soms wettelijk geregeld

Goodwill

Fiscaliteit

4 x 4 regel

- 10 %
- 33 %
- progressieve aanslagvoet

Overdracht éénmanszaak - fiscaliteit

	gewoon fiscaal moment	gunstig fiscaal moment
Activa	blijft	nieuw
Materiële vaste activa	16,50%	10,00%
Immateriële vaste activa		
• $\leq$ som netto gezamenlijke belastbare winst/baat 4 vorige jaren	33,00%	10,00%
• $>$ som netto gezamenlijke belastbare winst/baat 4 vorige jaren	Progr.	Progr.
Financiële vaste activa en aandelen		
• In zover het belastbaar bedrag $>$ vroeger aanvaarde waarde ↘	16,50%	10,00%
Vorraden, bestellingen in uitvoering	Progr.	10,00%

Overdracht éénmanszaak - fiscaliteit

- Aanvullende gemeentebelasting
- RSZ !
 - Uitzondering:
 - realisatie in jaar van de stopzetting of voorgaande jaar
 - jaar van pensionering of jaar voordien

5

Overdracht van(uit) vennootschap

Overdracht van of vanuit de vennootschap?

Overdracht van de activa

Overdracht van de aandelen

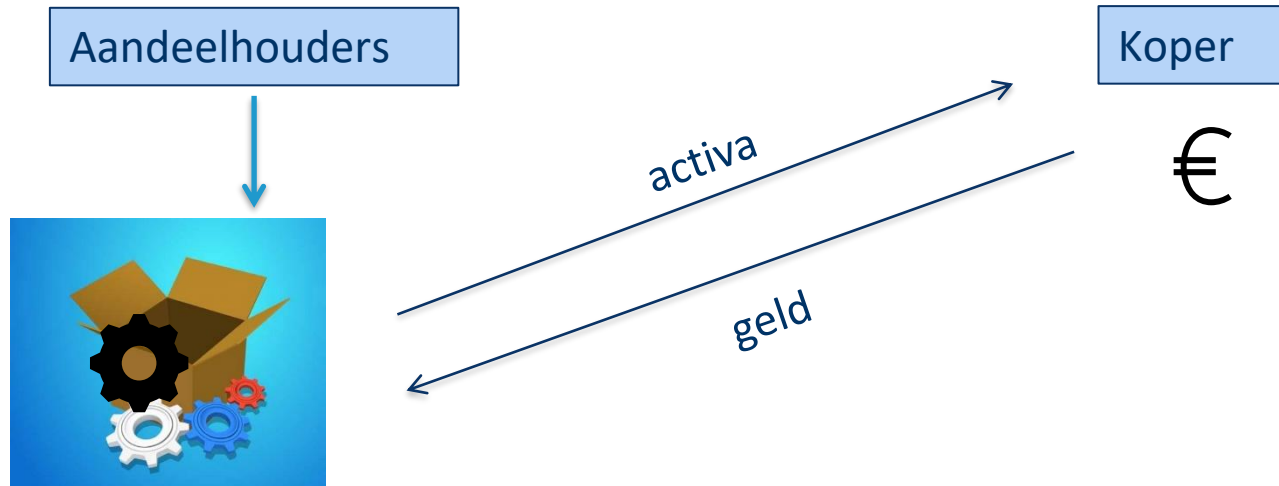

Overdracht handelsfonds

Overdracht handelsfonds

Overdracht van de activa

De vennootschap verkoopt (een deel van) haar activa.

Overdracht handelsfonds

Overdracht van de activa

- Aandeelhouderschap blijft ongewijzigd.
- De vennootschap incasseert de verkoopprijs.
- Latere (eventuele) liquidatie van de vennootschap.
- Niet alle activa hoeven te worden verkocht.

Overdracht handelsfonds

Overdracht van de activa

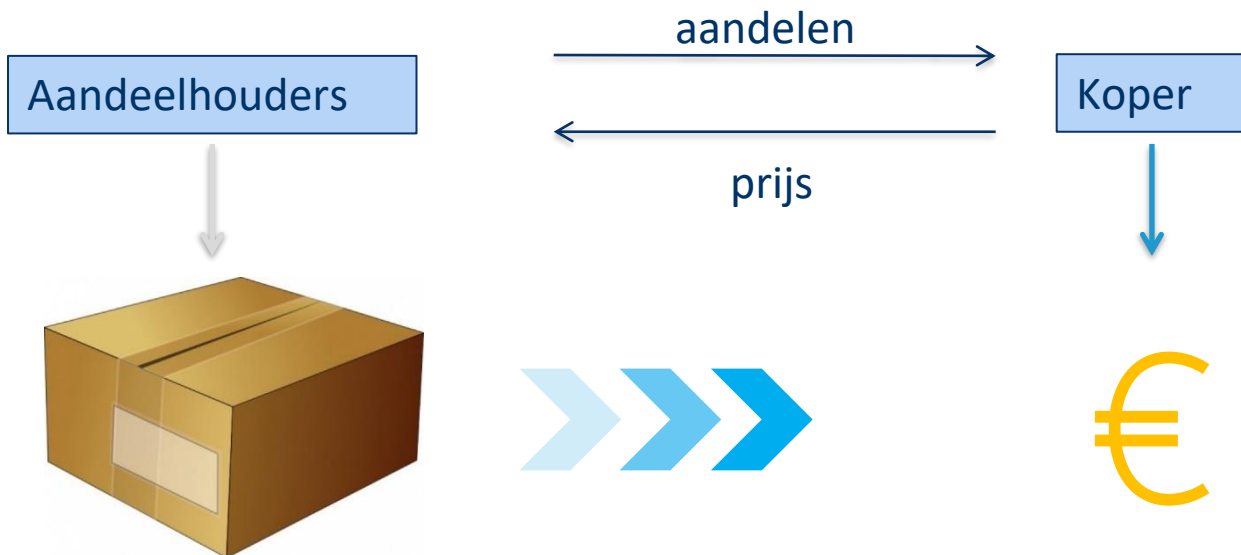
- Vennootschapsbelasting op meerwaarden
- Mogelijk BTW herziening
- Liquidatiebelasting

5.2 Overdracht aandelen incl. financiering

Overdracht aandelen

Overdracht van de aandelen

Alleen de aandeelhouder wijzigt

Overdracht aandelen: diverse regimes

Abnormaal beheer privévermogen

Cf. Speculatie

Feitenkwestie

Tarief: 33% + aanvullende gemeentebelasting

Normaal beheer privévermogen

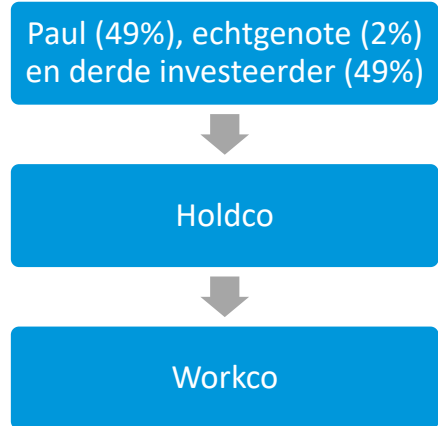
- a) Uitzonderingsregime: interne meerwaarde
 - Tarief: 33%
- b) Bijzonder regime: aanmerkelijk belang
 - Getrapt tarief
- c) Algemeen/ residuair regime
 - Tarief: 10%

Interne meerwaarden

- **Verkoop van aandelen (of winstbewijzen) door een natuurlijk persoon aan een vennootschap die hij alleen of samen met zijn familie rechtstreeks of onrechtstreeks controleert**
 - **Familie** = echtgenoot (of wettelijk samenwonende partner); (klein)kinderen, ouders, broers en zussen (van overdrager of echtgenoot)
 - **Inbreng** niet in scope

Voorbeeld

- Paul heeft 100% van de aandelen van zijn exploitatievennootschap Workco.
- Hij verkoopt (een deel van) deze aandelen aan Holdco die hij opricht samen met zijn echtgenote en een derde investeerder.
- Meerwaarde die hij bij deze transactie realiseert = "interne meerwaarde", mogelijks belastbaar aan 33%.

Aanmerkelijk belang

- **Gunstige regeling** bij (rechtstreeks) bezit van min. 20% van rechten in vennootschap waarvan aandelen worden overgedragen (muv interne meerwaarden)
- **Vrijstelling:** 1 miljoen euro/5 jaar
- **Getrapt tarief** (bij overschrijden vrijstelling):
 - <2,5 mio: 1,25%
 - 2,5 mio – 5 mio: 2,5%
 - 5 mio – 10 mio: 5%
 - >10 mio: 10% (algemeen tarief)

Aanmerkelijk belang

Voorbeeld

- Anne (mama) heeft 55% van de aandelen van vennootschap X. Haar 3 kinderen hebben elk 15% van de aandelen (n.a.v. schenking).
- Alle 4 de aandeelhouders verkopen in 2027 10% van hun participatie aan een derde investeerder voor een bedrag van 100.000 euro (pp).
- Anne zal geen meerwaardebelasting betalen, aangezien zij een aanmerkelijk belang bezit en haar meerwaarde minder dan 1 mio euro bedraagt.
- Haar 3 kinderen zullen mogelijk meerwaardebelasting (10%) verschuldigd zijn aangezien zij geen aanmerkelijk belang bezitten.
 - Meerwaardebelasting indien ontvangen prijs hoger is dan waarde van de onderneming per 31-12-2025 (en indien hoger dan 'algemene' vrijstelling)

Waardering aandelen

Historische meerwaarden worden vrijgesteld

Waarde per 31-12-2025 is van belang!

- Beursgenoteerde aandelen: laatste slotkoers in 2025
- Niet-beursgenoteerde aandelen: hoogste van één van de volgende waarden
 - Waarde bij overdracht tussen onafhankelijke partijen in 2025
 - Waarde bij oprichting of bij kapitaalverhoging in 2025
 - Contractuele waarde (in werking op 01-01-2026)
 - Eigen vermogen, vermeerderd met 4 x EBITDA van laatste boekjaar afgesloten vóór 01-01-2026
 - Waarde op 31 december 2025 bepaald door een bedrijfsrevisor of een onafhankelijke gecertificeerd accountant (uiterlijk op 31-12-2026).

Overdracht aandelen - financiering

Eigen middelen

Family, Friends and Fans

Private Equity – Business Angels

Achtergestelde leningen

Gebruikelijk tussen de 5 tot 7 jaar

Terugbetalingscapaciteit

- met vrije cashflow
- Aandacht voor toekomstige investeringen en behoefte aan werkkapitaal

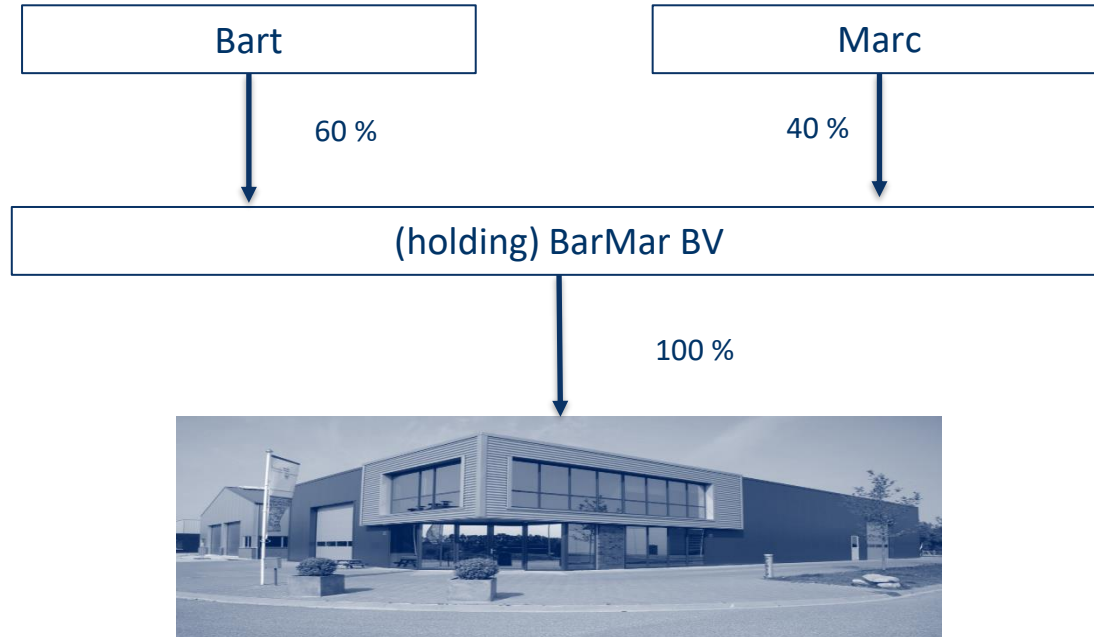
Overdracht aandelen – financiering en waarborgen

- Waarborgen binnen de overnemende vennootschap
- Inpandname van de aandelen van de overgenomen vennootschap
- Overheidswaarborgen
- Persoonlijke waarborgen (indien nodig)

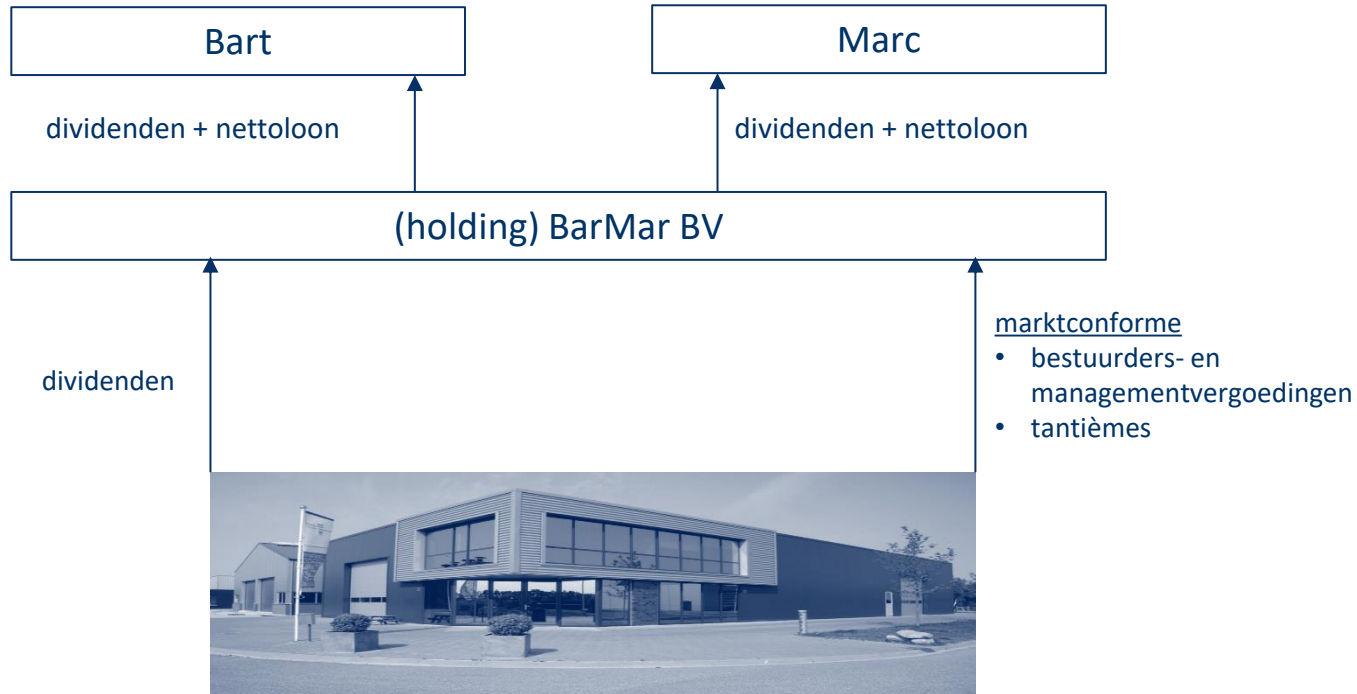

Aandachtspunt: wetgeving 'financiële dienstverlening' ('financial assistance')

Overdracht aandelen – structurering via holding

Overdracht aandelen – structurering via holding

6

Waardering aandelen

Waardering aandelen

Substantiële methode

Rendementsmethode

Marktmethode

Waardering aandelen – substantiële methode

Substantiële methode

- alle activa en passiva
 - aan reële waarde
 - min- en meerwaarde !
 - na fiscale latentie op meer- en minwaarde
- = intrinsieke waarde

Waardering aandelen – substantiële methode

Substantiële methode

Eigen vermogen boekjaar recentste boekjaar	400.000 EUR
--	-------------

Boekwaarde onroerend goed :	250.000 EUR
-----------------------------	-------------

Netto verkoopwaarde onroerend :	750.000 EUR
---------------------------------	-------------

Latente meerwaarde :	500.000 EUR
----------------------	-------------

Meerwaardebelasting 25% :	125.000 EUR
---------------------------	-------------

Meerwaarde na belasting :	375.000 EUR
---------------------------	-------------

Eigen vermogen inclusief meerwaarde :	775.000 EUR
---------------------------------------	-------------

Meerwaardebelasting 12,5% :	VLABEL	62.500 EUR
-----------------------------	---------------	------------

Meerwaarde na belasting :	437.500 EUR
---------------------------	-------------

Eigen vermogen inclusief meerwaarde :	837.500 EUR
---------------------------------------	-------------

Waardering aandelen – rendementsmethode

Rendements- methode

- EBITDA
- EBIT
- Vrije cashflow
- Nettowinst
- Discounted cashflow

Waardering aandelen – rendementsmethode

Rendements- methode

Gecorrigeerde rendementen

- niet-bedrijfseigen kosten/opbrengsten
- niet-doorgerekende kosten
- investeringsbehoefte volgende jaren
- gewogen gemiddelde
- afschrijving of kosten

Waardering aandelen

WAARDE is het resultaat van een
BEREKENING

PRIJS is het resultaat van een
ONDERHANDELING

Waardering aandelen

KBC: waardering aandelen/handelsfonds:

- 7 methodes
- substantiële- en rendementswaarden
- gewogen gemiddelde
- sectorstudies
- **inzicht geven** in de elementen die een waardering bepalen.

Waardering aandelen

KBC: waardering onderneming :

- Optimalisatie waarde
- Optimalisatie verkoopbaarheid onderneming
- Onroerend ?
- Eigen gelden in de vennootschap?
- ...

Waardering aandelen

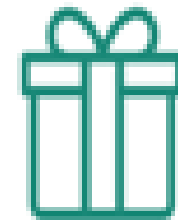
Unizo – overnamemarkt : traject voor kleine ondernemingen (waarde < 500.000 €)

Waarderingstool door KBC : voor grote ondernemingen

Schenkbelasting

Gunstregime familiale onderneming / vennootschap

Schenking aan 0%

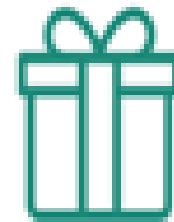
van de beroepsmatig geïnvesteerde activa in de familiale onderneming
van de aandelen van de familiale vennootschap

Onder voorwaarden

Op moment van schenking

Controlemoment na 3 jaar

Schenking - modaliteiten

MODALITEITEN

(OPTIONEEL) BEDING VAN TERUGKEER

VERBOD INBRENG HUW.GEMEENSCHAP

VERVREEMDINGSVERBOD

BEHOUD VAN CONTROLE

VOORBEHOUD VRUCHTGEBRUIK

MAATSCHAP

- Steeds notarieel
- Inkomen (dividend)
- Behoud van controle
- Vaak in combinatie met andere controle

Erbelasting

Gunstregime familiale onderneming / vennootschap

Vererving aan 3% in rechte lijn

van de beroepsmatig geïnvesteerde activa in de familiale onderneming
van de aandelen van de familiale vennootschap

Onder voorwaarden

Op moment van overlijden

Controlemoment na 3 jaar

9

Vereffenen van de vennootschap

Vereffenen van de vennootschap

Verdeling vennootschapsvermogen aan de aandeelhouders

- Verkoop activa / aanzuivering passiva
- Vennootschapsbelasting (meer-minwaarde)
- BTW-herziening?
- Liquidatiebelasting
 - Fiscaal kapitaal
 - (Liquidatie)reserves
 - Rekening-courant
- Bij toebedeling onroerend:
 - Ook registratiebelasting?
- Sociaal passief

10

Een voorbeeld ... uit het leven gegrepen

Voorbeeld - situatieschets

- Familie met 2 dochters heeft een mooi bedrijf.
- Ouders bezitten samen alle aandelen.
- Dochter Sofie is actief in het bedrijf en zou het bedrijf graag verder zetten.
- Dochter An heeft andere ambities buiten het bedrijf.
- De ouders willen het geleidelijk kalmer aan doen en willen een deel van het van het vermogen veilig stellen. Ze vinden het tof dat Sofie de zaak wil verder zetten, maar willen ook An een duwtje in de rug geven.

Voorbeeld – vermogen ouders

- Waardebepaling van de aandelen: 1.500.000 EUR
- Het vermogen van de ouders bestaat uit:
 - het bedrijfsvermogen 1.500.000 EUR
 - de gezinswoning 500.000 EUR
 - tweede verblijf in de Ardennen 225.000 EUR
 - beleggingen 375.000 EUR
- Hoe heeft de familie de overdracht aangepakt?

Voorbeeld – structuur

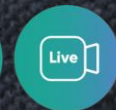
NewCo Sofie			
actief		passief	
financiële vast activa	1.500.000	kapitaal / inbreng	375.000
		lening van de ouders	300.000
		investeringskrediet KBC	825.000
balanstotaal	1.500.000	balanstotaal	1.500.000

Vragen staat vrij!

Beweegt
met je mee.

Bedankt!

Beweegt
met je mee.